

POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ NR 1 W KOŚCIERZYNIE UL. SIKORSKIEGO 1

PROPOZYCJE DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ ADEKWATNE DO SYMPTOMÓW ZABURZEŃ.

Dokonując analizy literatury psychologiczno- pedagogicznej, własnej wiedzy, długoletnich doświadczeń w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, oraz korzystając z doświadczeń i spostrzeżeń nauczycieli w codziennej pracy w Powiatowym Zespole Szkół nr 1 w Kościerzynie opracowano propozycje dostosowania wymagań edukacyjnych adekwatne do symptomów zaburzeń.

PRZYKŁADOWA PROPOZYCJA DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIĄ W ZAKRESIE RÓŻNYCH PRZEDMIOTÓW NAUCZANIA W ŚWIETLE DIAGNOZY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ:

DIAGNOZA (skrót)

Dysleksja, dysortografia. Zaburzenia myślenia operacyjnego wymagającego wyobraźniowego , przestrzennego przekształcania danych spostrzeganych wzrokowo.

Znacznie obniżona percepcja i pamięć wzrokowa. Deficyt analizy i syntezy słuchowej słowa oraz pamięci fonologicznej. Obniżona samoocena i motywacja do wysiłku umysłowego.

PRZYKŁADOWE SKUTKI EDUKACYJNE

- trudności w wykonywaniu zadań wymagających oderwania od konkretnego, dostrzeżenia i wyobrażenia sobie układu przestrzennego,
- trudności z prawidłowym spostrzeganiem i różnicowaniem elementów graficznych
- trudności z dokonywaniem syntezy skomplikowanych układów na podstawie danych elementów, ograniczenie rozumienia zagadnień z arytmetyki, geometrii, geografii (czytania mapy), języka polskiego (w aspekcie rozumienia złożonych zagadnień gramatycznych, skomplikowanych semantycznie konstrukcji językowych), historii – trudności z przypominaniem sobie chronologii zdarzeń, dat, nazwisk,
- wolne tempo czytania, zniekształcenia wyrazów
- trudności w werbalizowaniu myśli i sądów , poprawnym budowaniu zdań i zwrotów, trudności w rozumieniu złożonych poleceń słownych i dłuższych ustnych wypowiedzi
- błędy w pisaniu typu wzrokowego i słuchowego

SPOSOBY DOSTOSOWANIA:

- nie wymagać głośnego czytania w obecności klasy
- dawać więcej czasu na czytanie poleceń słownych, zadań z treścią zarówno podczas lekcji jak i w czasie prac kontrolnych (egzaminacyjnych)
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie lub pozwolić na korzystanie z książek mówionych
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych z matematyki (fizyki, chemii), sprawdzać czy uczeń zdążył przeczytać tekst zadania i prawidłowo zrozumiał treść
- w trakcie sprawdzianów zwiększać ilość czasu potrzebnego na rozwiązanie zadania, można dać podobne, przykładowe zadania do rozwiązania w domu
- częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, zaznaczać ilość błędów, mobilizować do wnikliwej poprawy przez ucznia
- dawać czas na przygotowanie się do pisania dyktanda przez podanie mu do opracowania trudniejszych wyrazów, a nawet zdań, które występują w dyktandzie
- można też stosować teksty z lukami
- nie należy obniżać ocen za poprawność ortograficzną prac pisemnych ze wszystkich przedmiotów nauczania
- pozostawiać więcej czasu na wypowiedź ustną, nie wyrywać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi (dać mu nawet krótki czas na zastanowienie), gdyż może on mieć trudności z szybkim przypominaniem sobie dat, nazw, reguł, definicji, wzorów, tekstu wiersza, nazw przypadków, nazw części mowy i zdania, a także słówek i zwrotów z języka obcego, dat, nazwisk – z historii (można dyskretnie ukierunkować w myśleniu)
- przy trudnościach w analizie zadań o skomplikowanej strukturze graficznej, wymagających wyobrażeń układów przestrzennych rozkładać materiał na prostsze elementy i udzielać dokładnych instrukcji słownych
- uwzględniając ewentualne trudności w arytmetyce, geometrii, geografii, stwarzać możliwość większej ilości ćwiczeń i praktycznych doświadczeń
- przy trudnościach z przyswajaniem pisowni słówek z języka obcego stosować techniki ułatwiające np. pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter, sylab, utrwalanie obrazów wzrokowych wyrazów poprzez wyobrażenia wzrokowe (czytanie literami w przód i w tył, pisanie palcem w powietrzu, na biurku).
- dostrzegać i podkreślać na forum klasy najmniejsze postępy ucznia w nauce
- zapewnić chłopcu udział w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych na terenie szkoły.

PRZYKŁADOWA PROPOZYCJA DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIĄ W ZAKRESIE RÓŻNYCH PRZEDMIOTÓW NAUCZANIA W ŚWIETLE DIAGNOZY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ:

DIAGNOZA (skrót)

- niższy niż przeciętny poziom inteligencji ogólnej
- obniżona zdolność wykonywania operacji myślowych typu – uogólnianie , wnioskowanie, abstrahowanie
- mały zakres pamięci
- zaburzenia w zakresie percepcji wzrokowej oraz koordynacji wzrokowo – ruchowej
- osłabiona wyobraźnia i planowanie przestrzenne
- zaburzenia funkcji słuchowych (analizy i syntezy słowa , pamięci fonologicznej)
- wada wymowy , ubogie słownictwo i niska operatywność słowna
- obniżona odporność emocjonalna , trudności adaptacyjne w nowych sytuacjach

PRZYKŁADOWE SKUTKI EDUKACYJNE:

- znaczne problemy z przyswajaniem i zapamiętywaniem wiadomości
- trudności w wypowiedzaniu się i odtwarzaniu wyuczonych treści (pisemnie i ustnie)
- słabsza zdolność korzystania z informacji podawanych drogą słuchową
- obniżona umiejętność selekcji informacji , odróżniania ważnych od mniej istotnych , wiązania i uogólniania informacji
- trudności w nauce matematyki
- problemy w opanowaniu techniki czytania , obniżone rozumienie czytanych treści, poleceń pisemnych oraz treści zadań tekstowych.
- zaburzona poprawność pisania ze słuchu i z pamięci
- obniżony poziom graficzny pisma
- trudności w analizie zadań o skomplikowanej strukturze graficznej , zapamiętywaniu informacji ułożonych w sekwencje (np. tabliczka mnożenia , algorytmy działań)
- możliwe trudności w orientacji na mapie oraz w geometrii

SPOSOBY DOSTOSOWANIA:

- dostosowanie poziomu trudności zadań szkolnych i domowych do indywidualnych możliwości ucznia (dawać mniej zadań , o mniejszym stopniu trudności).
- dzielenie materiału na mniejsze części , aby ułatwić ich zapamiętanie i odtworzenie.
- niewskazane jest nagle wyrywanie do odpowiedzi bez uprzedzenia , szczególnie z odległych partii materiału
- polecenia ustne i pisemne winny mieć prostą konstrukcję , należy upewniać się , czy zostały dobrze zrozumiane , w razie potrzeby dodatkowo wyjaśniać.
- podczas nauki matematyki odwoływać się do konkretnych treści zadań przedstawiać graficznie, ukierunkowywać i naprowadzać w myśleniu, nawiązując do codziennych sytuacji życiowych
- utrzymywać zdobyte wiadomości i umiejętności poprzez częste ich powtarzanie i przypominanie.
- dawać więcej czasu na odpowiedzi ustne i samodzielne prace pisemne, w czasie których należy podchodzić do chłopca , upewniać się , czy nie wymaga pomocy.

- pomagać podczas wypowiedzi ustnych w doborze słownictwa , naprowadzać poprzez pytania pomocnicze
- przy tematach przekrojowych pomóc chłopcu w tworzeniu wyraźnego schematu analizy poprzez zadawanie dodatkowych pytań naprowadzających , pomagać w porządkowaniu wiadomości , wyciąganiu wniosków
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie.
- dyktanda i prace pisemne oceniać bardziej liberalnie pod względem poprawności ortograficznej i graficznej , częściej sprawdzać zeszyty szkolne , zalecać dodatkową pracę w domu
- uwzględniać ewentualne trudności w orientacji na mapie (tj. naprowadzać i ukierunkowywać poprzez np. dokładne określenie położenia danego obiektu) oraz w geometrii poprzez możliwość większej ilości ćwiczeń i praktycznych doświadczeń z wykorzystaniem modeli przestrzennych.
- w trosce o prawidłowy rozwój sfery emocjonalno – społecznej należy ucznia często wzmacniać , tworzyć atmosferę życzliwości i bezpieczeństwa, dbać o prawidłowe relacje z rówieśnikami
- konieczne jest objęcie chłopca systematyczną pomocą w ramach zajęć dydaktyczno – wychowawczych SOS lub zajęć rewalidacyjnych (jeżeli jest zalecenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej).

PRZYKŁADOWA PROPOZYCJA DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIĄ W ZAKRESIE WYBRANYCH PRZEDMIOTÓW NAUCZANIA

<p>Symptomy zaburzeń funkcji biorących udział w procesie czytania i pisania w zakresie różnych przedmiotów nauczania</p>	<p>Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych</p>
<p>JĘZYK POLSKI</p> <p>Objawy zaburzeń funkcji słuchowo-językowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności w opanowaniu techniki czytania tj.: głośkowanie , sylabizowanie, przekręcanie wyrazów, domyślanie się , wolne lub nierówne tempo, pauzy, nie zwracanie uwagi na interpunkcję - niepełne rozumienie treści tekstów i poleceń - uboższe słownictwo - trudności w pisaniu, szczególnie ze słuchu, liczne błędy np.: mylenie z-s, d- t, k -g - błędy w zapisywaniu zmiękczeń, głosek i- j 	<ul style="list-style-type: none"> - nie wymaga się, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst , wskazuje się wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdza technikę czytania - udzielenie więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomoc w ich odczytaniu - jeśli to możliwe - sprawdziany i kartkówki przygotowuje się w formie testów - czytanie lektur szkolnych lub innych

<ul style="list-style-type: none"> - błędy w zapisywaniu głosek nosowych ą - om, ę - em - opuszczanie, dodawanie, przestawianie, podwajanie liter i sylab - błędy gramatyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych - trudności w formułowaniu wypowiedzi pisemnych na określony temat - trudności w uczeniu się ze słuchu na lekcji, korzystaniu z wykładów, zapamiętywaniu, rozumieniu poleceń złożonych, instrukcji <p>Objawy zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej i lateralizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trudności z zapamiętaniem liter alfabetu, mylenie liter podobnych kształtem l-t-l - mylenie liter zbliżonych kształtem lecz inaczej ułożonych w przestrzeni b-d-g-p, w-m - opuszczanie drobnych elementów graficznych liter / kropki, kreski/ - błędy w przepisywaniu i pisaniu z pamięci - nieprawidłowe trzymanie przyborów do pisania - wolne tempo pisania, męczliwość ręki - niekształtne litery, nieprawidłowe łączenia - obniżona czytelność pisma - nieumiejętność zagospodarowania przestrzeni kartki 	<p>opracowań rozkłada się w czasie, pozwala na korzystanie z książek „mówionych”</p> <ul style="list-style-type: none"> - raczej nie angażowanie do konkursów czytania - uwzględnia się trudności w rozumieniu treści , szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawanie więcej czasu , instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu - częściej sprawdza się zeszyty szkolne ucznia, ustala sposoby poprawy błędów , czuwa nad wnikliwą ich poprawą, ocenia poprawność i sposób wykonania prac - dawanie uczniowi czas na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można otrzymać też teksty z lukami lub pisanie z pamięci - dyktanda sprawdzające można organizować indywidualnie np. na SOS-ach - błędów nie omawia się wobec całej klasy - w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczy się tworzenia schematów pracy , planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) - pomaga w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów - nie obniża się ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach - podaje się uczniom jasne kryteria oceny prac pisemnych/ wiedza, dobór argumentów, logika wywodu, treść, styl, kompozycja itd./ - daje się więcej czasu na prace pisemne, sprawdza, czy uczeń skończył notatkę z lekcji , w razie potrzeby skraca wielkość notatek - w przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytuje się ucznia ustnie - pozwala na wykonywanie prac na komputerze - usprawnia zaburzone funkcje – na spotkaniach SOS lub zajęciach rewalidacyjnych
--	---

JĘZYKI OBCE

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo-językowych:- trudności :

- z zapamiętaniem słówek, struktur gramatycznych
- budowaniem wypowiedzi ustnych
- rozumieniem i zapamiętywaniem tekstu mówionego lub nagranego na taśmę
- z odróżnianiem słów podobnie brzmiących
- błędy w pisaniu

Objawy zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej i lateralizacji:

- trudności z odróżnianiem wyrazów podobnych
- gubienie drobnych elementów graficznych, opuszczanie i przestawianie liter
- trudności z poprawnym pisaniem, pomimo dobrych wypowiedzi ustnych
- kłopoty z zapisem wyrazów w poprawnej formie gramatycznej

- daje się łatwiejsze zadania
- nie wrywa do natychmiastowej odpowiedzi,
- więcej czasu na zastanowienie się i przypomnienie słówek, zwrotów

- daje się więcej czasu na opanowanie określonego zestawu słówek
- w fazie prezentacji leksyki zwalnia się tempo wypowiadanych słów i zwrotów, a nawet wypowiada je uczeń przesadnie poprawnie-hiperpoprawnie
- można pozwolić na korzystanie z dyktafonu podczas lekcji
- nowe wyrazy objaśnia się za pomocą polskiego odpowiednika, kontekstu, w formie opisowej, podania synonimu, antonimu, obrazka, tworzenia związku z nowym wyrazem
- w zapamiętywaniu pisowni stosuje się wyobrażanie wyrazu, literowanie, pisanie palcem na ławce, pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter

- przy odczytywaniu tekstu przez nauczyciela pozwala się na korzystanie z podręcznika
- w nauczaniu gramatyki stosuje się algorytmy w postaci graficznej (wykresów, tabeli, rysunków)
- podczas prezentacji materiału zestawia się zjawiska gramatyczne języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego
- prowadzi się rozmówki na tematy dotyczące uczniów
- daje się więcej czasu na wypowiedzi ustne i prace pisemne
- liberalnie ocenia poprawność ortograficzną i graficzną pisma
- ocenia się za wiedzę i wysiłek włożony w opanowanie języka, kładzie większy nacisk na wypowiedzi ustne

MATEMATYKA FIZYKA CHEMIA

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo-językowych:

- nieprawidłowe odczytywanie treści zadań tekstowych
- niepełne rozumienie treści zadań, poleceń
- trudności z wykonywaniem działań w pamięci, bez pomocy kartki
- problemy z zapamiętywaniem reguł, definicji, tabliczki mnożenia
- problemy z opanowaniem terminologii (np. nazwy , symbole pierwiastków i związków chemicznych)

Objawy zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej i lateralizacji:

- błędne zapisywanie i odczytywanie liczb wielocyfrowych (z wieloma zerami i miejscami po przecinku)
- przestawianie cyfr (np. 56-65)
- nieprawidłowa organizacja przestrzenna zapisu działań matematycznych, przekształcania wzorów
- mylenie znaków działań, odwrotne zapisywanie znaków nierówności
- nieprawidłowe wykonywanie wykresów funkcji
- trudności z zadaniami angażującymi wyobraźnię przestrzenną w geometrii
- niski poziom graficzny wykresów i rysunków, nieprawidłowe zapisywanie łańcuchów reakcji chemicznych

- naukę definicji , reguł wzorów, symboli chemicznych rozkłada się w czasie, często przypomina i utrwała

- nie wrywa się do natychmiastowej odpowiedzi, przygotowuje się wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany

- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdza się, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udziela się dodatkowych wskazówek

- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań

- można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania

- uwzględnia się trudności związane z myleniem znaków działań , przedstawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp.

- materiał sprawiający trudność dłużej utrwała się, dzieli na mniejsze porcje

- ocenia się tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny (co wynikać może z pomyłek rachunkowych)

- i odwrotnie – ocenia się dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna , gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji

GEOGRAFIA BIOLOGIA HISTORIA, PRZYSPOBIENIE OBRONNE

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo- językowych:

- trudności z zapamiętywaniem nazw geograficznych, terminologii z biologii i chemii (dłuższe nazwy, nazwy łacińskie), nazwisk z historii
- trudności z opanowaniem systematyki (hierarchiczny układ informacji)
- zła orientacja w czasie(chronologia, daty)

Objawy zaburzeń funkcji wzrokowo- przestrzennych, integracji percepcyjno- motorycznej i lateralizacji:

- trudności z czytaniem i rysowaniem map geograficznych i historycznych
- trudności z orientacją w czasie i w przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni, obliczanie stref czasowych, położenia geograficznego, kąta padania słońca itp.)
- problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków
- trudności z zapisem i zapamiętaniem łańcuchów reakcji biochemicznych

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Objawy zaburzeń funkcji słuchowo- językowych oraz wzrokowo- przestrzennych, integracji percepcyjno- motorycznej i lateralizacji:

- trudności z odtwarzaniem rytmu, tańczeniem
- mylenie prawej i lewej strony
- trudności z opanowaniem układów gimnastycznych (sekwencje ruchowe zorganizowane w czasie i przestrzeni)

- uwzględnia się trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat:

- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomaga się, daje więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadza się

- częściej powtarza się i utrwała materiał
- podczas uczenia stosuje się techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie
- wprowadza się w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch) , używa wielu pomocy dydaktycznych, urozmaica proces nauczania

- różnicuje się formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak , by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia

- przeprowadza się sprawdziany ustne z ławki , niekiedy nawet odpytuje się indywidualnie

- często ocenia się prace domowe

- podczas stawiania wymagań uwzględnia się trudności ucznia

- w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie
-dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania małutkimi „kroczkami”

<ul style="list-style-type: none"> - trudności w bieganiu , ćwiczeniach równoważnych - trudności w opanowaniu gier wymagających użycia piłki (tenis ziemny i stołowy, siatkówka, koszykówka) - niechęć do uprawiania sportów wymagających dobrego poczucia równowagi(deskorolka, narty, snowboard) 	<ul style="list-style-type: none"> - nie zmuszać na siłę do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność - dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu - nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy - podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci , wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały , niezbędne pomoce itp. - włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę
--	--

<p style="text-align: center;">Symptomy trudności w zakresie różnych przedmiotów nauczania w przypadku inteligencji niższej niż przeciętna</p>	<p style="text-align: center;">Dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów</p>
<p>JĘZYK POLSKI</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabe oceny pomimo starań i wysiłków ucznia, - trudności w czytaniu i pisaniu (trudności z kojarzeniem określonych dźwięków (głosek) z odpowiadającymi im symbolami (literami), - trudności w rozumieniu czytanych treści, - trudności w samodzielnym wypowiedzianiu się, formułowaniu wniosków i sądów, w uogólnianiu, myśleniu symbolicznym (abstrakcyjnym), - niski poziom rozwoju słowno – pojęciowego (odpowiada wcześniejszej fazie rozwoju), - ubogie słownictwo, wadliwa struktura gramatyczna wypowiedzi ustnych i pisemnych, - słabsza sprawność manualna (rysunki, pismo mają niski poziom graficzny – odpowiadają wcześniejszej fazie rozwoju), - słaba umiejętność stosowania konwencjonalnych sposobów zapamiętywania, - duże problemy z przywoływaniem z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań - dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie - wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury - wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, ruchomy alfabet, - odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego - formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady - częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy , wyjaśnień - zajęcia w ramach zespołu dydaktyczno – wychowawczego, gdzie oprócz wyjaśniania bieżących zagadnień programowych usprawnia się funkcje poznawcze (procesy intelektualne i percepcyjne). Dla ucznia z inteligencją niższą niż przeciętna niezbędne są dodatkowe zajęcia

odległych partii materiału (słaba pamięć długotrwała, operacyjna),

- trudności z selekcją i wychwyceniem myśli przewodniej w długich tekstach,
- wolne tempo procesów umysłowych i działania.

JĘZYKI OBCE

- trudności z prawidłową wymową,
- trudności w zapamiętywaniu i / lub odtwarzaniu treści, słówek, zdań,
- trudności w swobodnym wypowiedzianiu się na określony temat,
- trudności w poprawnym czytaniu i pisaniu,
- problemy z gramatyką.

PRZEDMIOTY ŚCISŁE (MATEMATYKA, FIZYKA, CHEMIA)

- trudności z wykonywaniem bardziej złożonych działań,
- trudność z pamięciowym przyswajaniem i/lub odtwarzaniem z pamięci wyuczonych treści (np. tabliczka mnożenia, skomplikowane wzory, układy równań),
- problem z rozumieniem treści zadań,
- potrzeba większej ilości czasu na zrozumienie i wykonanie zadania.

prowadzone z wykorzystaniem bogatego materiału poglądowego w zakresie opanowania danej partii materiału . Nie jest ono bowiem w stanie opanować tych umiejętności tylko dzięki pracy na lekcji i samodzielnej nauce własnej w domu

- zezwala się na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach
- dyktanda przeprowadza się indywidualnie w wolniejszym tempie , gdyż uczniowie ci często nie nadążają za klasą
- daje się większą ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

- zmniejszanie ilości słówek do zapamiętania,
- pozostawianie większej ilości czasu na ich przyswojenie
- odpytywanie po uprzedzeniu : kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany
- wymagania w wypowiedzianiu się na określony temat ogranicza się do kilku krótkich, prostych zdań na dany temat

- częste odwoływanie się do konkretnego (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady poglądowości
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej)
- podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części)
- wydłużanie czasu na wykonanie zadania,
- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy i wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania
- zadawanie do domu tyle, ile uczniów jest w stanie samodzielnie wykonać
- większa ilość czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.

**HISTORIA, BIOLOGIA,
PRZYSPOSOBIENIE OBRONNE**

- trudność w selekcji i wybraniu najważniejszych treści (tendencja do pamięciowego uczenia się wszystkiego po kolei),
- problem z zapamiętywaniem dat, nazwisk, nazw, miejscowości,
- nieumiejętność przekrojowego wiązania faktów i informacji,

W-F

- niezborność ruchowa i trudności w wykonywaniu niektórych ćwiczeń (potrzeba dłuższego treningu , aby opanować dane ćwiczenie, rzucanie do celu itp.),
- trudności w zrozumieniu zasad i reguł różnych gier,

- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu wypisuje się kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosi się o udzielenie na nie odpowiedzi)
- podobnie postępuje się przy powtórkach,
- pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie)

- zapewnienie większej ilości ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność (w razie potrzeby zwolnienie z wykonania ćwiczeń przerastających możliwości ruchowe ucznia),

- wielokrotne tłumaczenie i wyjaśnianie zasad i reguł gier sportowych,
- w ocenianiu zwracać większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie zadania , niż jego ostateczny efekt.